

**Zaak C-749/18**

**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie**

**Datum van indiening:**

30 november 2018

**Verwijzende rechter:**

Cour administrative (Luxemburg)

**Datum van de verwijzingsbeslissing:**

29 november 2018

**Appellanten, geïntimeerden in het incidenteel hoger beroep:**

de naamloze vennootschap B

de naamloze vennootschap C

de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid D

**Geïntimeerde, appellante in het incidenteel hoger beroep:**

Administration des contributions directes

---

**I. Voorwerp en feiten van het geding**

- 1 De naamloze vennootschap naar Frans recht A (voorheen AA) heeft in het Groothertogdom Luxemburg een dochteronderneming B opgericht die op haar beurt zeven dochterondernemingen heeft die „belastingplichtig zijn in Luxemburg” (hierna: „ingezetenen”), waarvan zij telkens meer dan 95 % van het kapitaal bezit. De vennootschap B en haar zeven dochterondernemingen hebben gekozen voor de Luxemburgse fiscale-integratieregeling, waarbij de belasting wordt berekend over de geconsolideerde winst van de groep van ondernemingen.
- 2 De vennootschappen C en D zijn ook ingezeten vennootschappen, dochterondernemingen van de naamloze vennootschap naar Frans recht A. De vennootschap B bezit geen deelneming in het kapitaal van deze twee vennootschappen. Bij afzonderlijke brieven van 8 december 2014 hebben de

vennootschappen B, C en D verzocht om hun toepassing van de fiscale-integratieregeling vanaf 1 januari 2013 (eerste brief) en vanaf 1 januari 2014 (tweede brief) toe te staan.

- 3 Zij beriepen zich met name op het arrest van 12 juni 2014, *SCA Group Holding e.a.*, C-39/13–C-41/13, EU:C:2014:1758 (zie hieronder; hierna: „arrest SCA Group Holding”).
- 4 Bij besluit van 3 februari 2015 heeft de Administration des contributions directes (administratie directe belastingen, Groothertogdom Luxemburg) erop gewezen dat toepassing van de fiscale-integratieregeling alleen mogelijk is met een (in Luxemburg) fiscaal ingezeten moedermaatschappij (verticale integratie). Bijgevolg heeft zij het verzoek afgewezen omdat aan deze voorwaarde niet was voldaan, aangezien de vennootschap B geen deelneming in de te integreren vennootschappen aanhield. De vennootschappen B, C en D hebben de zaak aanhangig gemaakt bij het Tribunal administratif (bestuursrechter in eerste aanleg, Groothertogdom Luxemburg).
- 5 In de tussentijd was de fiscale-integratieregeling gewijzigd bij een wet van 18 december 2015, waarbij de regeling in wezen is uitgebreid tot groepen die enkel uit dochterondernemingen bestaan (horizontale integratie). De wet bepaalt uitdrukkelijk dat een onderneming van een geïntegreerde groep tegelijkertijd geen deel kan uitmaken van een ander geïntegreerde groep. Deze nieuwe wettelijke regeling geldt pas vanaf het boekjaar 2015.
- 6 Bij vonnis van 6 december 2017 heeft het Tribunal administratif het beroep voor het boekjaar 2013 verworpen omdat het verzoek van 8 december 2014 niet was ingediend binnen de voorgeschreven termijn, te weten vóór het einde van het boekjaar 2013. Wat het boekjaar 2014 betreft, heeft het Tribunal administratif geoordeeld dat de weigering om fiscale integratie toe te staan op grond van het feit dat de verzoekende vennootschappen niet in handen waren van een ingezeten moedermaatschappij of een vaste inrichting in het Groothertogdom Luxemburg niet strookt met de artikelen 49 en 54 VWEU.
- 7 Appellanten hebben de zaak op 15 januari 2018 aanhangig gemaakt bij de Cour administrative (hoogste bestuursrechter, Groothertogdom Luxemburg). De Staat heeft vervolgens incidenteel hoger beroep ingesteld, waarbij het Tribunal administratif wordt verweten het beroep voor het boekjaar 2014 te hebben toegewezen.

## **II. Toepasselijke bepalingen**

### *A. Unierecht*

- 8 Hoofdstuk 2 van het VWEU, met het opschrift „Het recht van vestiging”, bevat de volgende twee bepalingen:

## Artikel 49

„In het kader van de volgende bepalingen zijn beperkingen van de vrijheid van vestiging voor onderdanen van een lidstaat op het grondgebied van een andere lidstaat verboden. Dit verbod heeft eveneens betrekking op beperkingen betreffende de oprichting van agentschappen, filialen of dochterondernemingen door de onderdanen van een lidstaat die op het grondgebied van een lidstaat zijn gevestigd.

De vrijheid van vestiging omvat, behoudens de bepalingen van het hoofdstuk betreffende het kapitaal, de toegang tot werkzaamheden anders dan in loondienst en de uitoefening daarvan alsmede de oprichting en het beheer van ondernemingen, en met name van vennootschappen in de zin van de tweede alinea van artikel 54, overeenkomstig de bepalingen welke door de wetgeving van het land van vestiging voor de eigen onderdanen zijn vastgesteld.”

## Artikel 54

„De vennootschappen welke in overeenstemming met de wetgeving van een lidstaat zijn opgericht en welke hun statutaire zetel, hun hoofdbestuur of hun hoofdvestiging binnen de Unie hebben, worden voor de toepassing van de bepalingen van dit hoofdstuk gelijkgesteld met de natuurlijke personen die onderdaan zijn van de lidstaten.

Onder vennootschappen worden verstaan maatschappen naar burgerlijk recht of handelsrecht, de coöperatieve verenigingen of vennootschappen daaronder begrepen, en de overige rechtspersonen naar publiek- of privaatrecht, met uitzondering van vennootschappen welke geen winst beogen.”

### *B. Nationaal recht*

#### *Luxemburgse wet inzake de inkomstenbelasting*

#### 9 Artikel 164 bis bepaalde:

„1. De ingezeten kapitaalvennootschappen (...), waarvan ten minste 95 % van het kapitaal wordt aangehouden (...) door een andere ingezeten kapitaalvennootschap (...) of door een [Luxemburgse] vaste inrichting van een niet-ingezeten kapitaalvennootschap (...), kunnen op verzoek fiscaal geïntegreerd worden in de moedermaatschappij of in de [Luxemburgse] vaste inrichting, zodat hun respectievelijke fiscale resultaten worden opgeteld bij die van de moedermaatschappij of de [Luxemburgse] vaste inrichting. (...)

4. Ten behoeve van de fiscale-integratieregeling is een gezamenlijk schriftelijk verzoek van de moedermaatschappij of de [Luxemburgse] vaste inrichting en de betrokken dochterondernemingen vereist. Het verzoek moet bij de Administration des contributions directes worden ingediend vóór het einde van het eerste boekjaar

van de periode waarvoor de fiscale-integratieregeling wordt aangevraagd, welke periode ten minste 5 boekjaren dient te omvatten (...)”

- 10 Bij wet van 18 december 2015 is artikel 164 bis van de wet inzake de inkomstenbelasting als volgt vervangen:

„(1) In de zin van dit artikel wordt verstaan onder:

(...)

5. geïntegreerde groep: ofwel een groep bestaande uit de moedermaatschappij die aan het hoofd van de groep staat en de geïntegreerde onderneming(en) (...), ofwel een groep bestaande uit de dochteronderneming die aan het hoofd van de groep staat en de geïntegreerde onderneming(en) (...). Een lid van een geïntegreerde groep kan tegelijkertijd geen deel uitmaken van een andere geïntegreerde groep. (...)”

Artikel 7 van die wet bepaalt: „Deze wet treedt in werking met ingang van het belastingjaar 2015.”

### **III. Standpunten van partijen**

#### *A. Vennootschappen B, C en D*

- 11 Appellanten laken dat het Tribunal administratif heeft beslist dat het verzoek om voor het boekjaar 2013 in aanmerking te komen voor de fiscale-integratieregeling vóór het einde van het 2013 had moeten plaatsvinden. Zij zijn van mening dat met de verplichting voor de betrokken vennootschappen om hun verzoek om horizontale fiscale integratie vóór het einde van boekjaar 2013 in te dienen, een buitensporige en onevenredige last op hen wordt gelegd in het licht van het beginsel van de nuttige werking van het recht van de Europese Unie.
- 12 Appellanten beroepen zich op het arrest SCA Group Holding. Zij wijzen op de overeenkomsten tussen de Nederlandse regeling die aan de orde was in de zaken die tot dit arrest hebben geleid en de Luxemburgse fiscale-integratieregeling zoals die bestond vóór de wijziging ervan door de wet van 18 december 2015, met name vanwege het feit dat de twee regelingen horizontale fiscale integratie uitsloten. Zij brengen in herinnering dat het arrest van het Hof van Justitie een algemene strekking heeft en dat de aan de bepalingen van het Unierecht gegeven uitlegging niet alleen werking voor de toekomst heeft maar ook een werking ex tunc, zodat de rechter het zal toepassen, zelfs op rechtsbetrekkingen die vóór het arrest zijn ontstaan, door elke mogelijk strijdige bepaling van nationaal recht buiten toepassing te laten.
- 13 Aangezien de tot het boekjaar 2015 geldende fiscale-integratieregeling in strijd is met het Unierecht, betogen appellanten dat de onwettige gevolgen van deze regeling ongedaan moeten worden gemaakt en dat het in strijd is met het beginsel

van de nuttige werking van het Unierecht om hun toepassing, vanaf 1 januari 2013, van de fiscale-integratieregeling te ontzeggen met het voorwendsel dat niet is voldaan aan een puur formele voorwaarde, te weten de naleving van de termijn waarbinnen het verzoek moet worden ingediend, daar ermee rekening moet worden gehouden dat het, gelet op de standpunten waarop de Luxemburgse administratie en rechtspraak zich in 2013 hebben gesteld, zeer moeilijk is om aan dergelijke voorwaarde te voldoen.

#### *B. De Staat*

- 14 De Staat vordert de bevestiging van het vonnis voor zover het verzoek met betrekking tot het boekjaar 2013 daarin is afgewezen.
- 15 De Staat laakt daarentegen dat het Tribunal administratief het beroep voor het boekjaar 2014 heeft toegewezen.
- 16 De Staat is allereerst van mening dat de destijds van kracht zijnde wet niet voorzag in horizontale integratie tussen dochterondernemingen van eenzelfde groep. Pas na de wijziging door de wet van 18 december 2015 stond de regeling horizontale integratie toe met ingang van het boekjaar 2015.
- 17 Voorts benadrukt de Staat dat de wet van 18 december 2015, zelfs al wordt hij met terugwerkende kracht toegepast, hoe dan ook bepaalt dat „een lid van een geïntegreerde groep tegelijkertijd geen deel kan uitmaken van een andere geïntegreerde groep”. Volgens de Staat heeft de overgang van een gebruikelijke verticale integratie naar een horizontale integratie impliciet tot gevolg dat afstand wordt gedaan van de bestaande groep en wordt daardoor in een tweede fase een nieuwe fiscaal geïntegreerde groep in het leven geroepen. De topholding, die de spil van de groep vormt en een leidende rol vervult, zou derhalve vervangen moeten worden door een andere topholding, die voortaan de spil van de in het leven geroepen groep is, hetgeen in casu niet is gebeurd.

### **IV. Beoordeling door de Cour administrative**

#### *A Eerste prejudiciële vraag*

- 18 De Luxemburgse fiscale-integratieregeling wordt gedefinieerd als een „bijzondere regeling inzake belastingheffing over de geconsolideerde winst van een groep van ondernemingen” die om redenen van fiscale neutraliteit is vastgesteld. Door deze regeling kan een groep van ondernemingen zijn fiscale resultaten samenvoegen in de consoliderende onderneming om te komen tot een geconsolideerd fiscaal resultaat waarover alleen de consoliderende onderneming belastingplichtig is.
- 19 In het onderhavige geval is het verzoek erop gericht dat de vennootschappen C en D met vennootschap B als de consoliderende onderneming in de fiscale-integratieregeling treden. Aangezien vaststaat dat laatstgenoemde vennootschap

niet de moedermaatschappij van de twee eerstgenoemde vennootschappen is, maar net zoals deze vennootschappen een dochteronderneming is van de vennootschap naar Frans recht A, een Franse ingezetene en de uiteindelijke moedermaatschappij van de groep, beoogt dit verzoek van appellanten de vorming van een horizontaal fiscaal geïntegreerde groep van dochterondernemingen van eenzelfde moedermaatschappij die geen Luxemburgse ingezetene is en geen vaste inrichting in het Groothertogdom Luxemburg heeft.

- 20 Op grond van de Luxemburgse wetgeving was een dergelijke integratie destijds niet mogelijk.
- 21 Het Tribunal administratif heeft terecht gewag gemaakt van het arrest SCA Group Holding inzake de Nederlandse regeling van de fiscale eenheid, waarbij uitspraak is gedaan op verzoek van drie vennootschappen die hun hoofdkantoor in Nederland hadden, om tezamen in één fiscale eenheid te worden opgenomen, gelet op het feit dat zij in handen waren van een in Duitsland gevestigde vennootschap. Het Tribunal administratif heeft daaruit afgeleid dat net zoals in de Nederlandse wettelijke regeling die in die zaak aan de orde was, het verbod voor een niet-ingezeten moedermaatschappij die in een lidstaat van de Europese Unie is gevestigd, om een fiscale eenheid met haar ingezeten dochterondernemingen te vormen, zoals dat verbod blijkt uit de Luxemburgse wettelijke regeling vóór de wijziging ervan bij de wet van 18 december 2015, in strijd is met het Unierecht en meer bepaald met de artikelen 49 en 54 VWEU.
- 22 De Cour administrative is derhalve van oordeel dat, gelet op de analyse door het Hof van Justitie van de Nederlandse regeling van de fiscale eenheid die aan de orde was in zijn arrest van 12 juni 2014, ernstige twijfels bestaan of de Luxemburgse wettelijke regeling, vóór de wijziging ervan bij de wet van 18 december 2015, verenigbaar is met de in de artikelen 49 en 54 VWEU neergelegde vrijheid van vestiging.

*B. Tweede prejudiciële vraag*

- 23 Het is juist dat de wet van 18 december 2015 de fiscale-integratieregeling heeft gewijzigd door naast de bestaande regeling van de verticale fiscale integratie van een ingezeten consoliderende moedermaatschappij of haar Luxemburgse vaste inrichting met haar ingezeten dochter- of kleindochterondernemingen, de regeling houdende horizontale fiscale integratie van een consoliderende dochteronderneming met andere dochterondernemingen van een al dan niet ingezeten moedermaatschappij die geen consoliderende rol vervult, in te voeren.
- 24 Aan de andere kant is deze algehele wijziging pas van kracht geworden „met ingang van het belastingjaar 2015”. Op grond van het beginsel van niet-terugwerkende kracht van de wet is de Cour administrative van oordeel dat aan deze wijziging geen terugwerkende kracht mag worden verleend die verder reikt dan de terugwerkende kracht die formeel geldt ten aanzien van eerdere belastingjaren, in dit geval ten aanzien van de boekjaren 2013 en 2014.

- 25 Volgens de Cour administrative zijn de regelingen inzake verticale en horizontale fiscale integratie structuren die elkaar uitsluiten, zodat de combinatie van de twee regelingen binnen eenzelfde fiscaal geïntegreerde groep niet is toegelaten en de bestaande fiscaal geïntegreerde groep door de overgang van de ene regeling naar de andere ophoudt te bestaan.
- 26 Hieruit volgt dat zelfs als de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord, de Cour administrative rekening moet houden met het feit dat het bestaan van de verticaal fiscaal geïntegreerde groep, waarin de vennootschap B de rol van consoliderende topholding vervulde, deze vennootschap verhindert om van een andere horizontaal fiscaal geïntegreerde groep deel uit te maken door er de rol van consoliderende dochteronderneming op zich te nemen. De Cour administrative zou de weigering om de fiscale-integratieregeling toe te staan dus moeten bevestigen op grond dat zolang de verticaal fiscaal geïntegreerde groep niet was ontbonden, de belastingadministratie het verzoek van appellanten, strekkende tot oprichting van een andere horizontaal fiscaal geïntegreerde groep met de vennootschap B, rechtsgeldig kon afwijzen.
- 27 Door de ontbinding van de verticaal fiscaal geïntegreerde groep zou de vereiste minimumduur van vijf jaar gedurende welke deze fiscale integratie moet bestaan, echter niet in acht genomen zijn, zoals de Staat zelf erkent en appellanten ook benadrukken, waardoor de individuele belastingheffingen ten aanzien van deze dochterondernemingen en de vennootschap B zouden moeten worden gerespecteerd.
- 28 Bovendien betogen appellanten terecht dat deze oplossing een nieuw ongerechtvaardigd verschil in behandeling ten nadele van de niet-ingezeten moedermaatschappijen zou opleveren. Aldus zou een groep van louter Luxemburgse ondernemingen een verticale fiscale integratie kunnen vormen, waarvan de consoliderende entiteit de uiteindelijke moedermaatschappij zou zijn en waarbij de opnemings van een andere zusterzaak van andere dochterondernemingen in de fiscaal geïntegreerde groep niet zou worden gezien als de oprichting van een nieuwe groep, maar als een gewone wijziging van de reeds bestaande groep. Een groep van ondernemingen, waarvan de moedermaatschappij een niet-ingezeten is die, zoals in het onderhavige geval, voor de oprichting in het Groothertogdom Luxemburg van een verticale fiscale integratie een beroep had moeten doen op een tussengestelde dochteronderneming om als topholding van de Luxemburgse groep te fungeren, zou daarentegen het recht worden ontzegd om aan de bestaande fiscale integratie een andere zusteronderneming van dochterondernemingen toe te voegen om de enkele reden dat de uiteindelijke moedermaatschappij een niet-ingezeten vennootschap is.
- 29 Gelet op het bovenstaande betwijfelt de Cour administrative of de verplichting, een reeds bestaande verticale fiscale integratie te beëindigen alvorens een horizontaal fiscaal geïntegreerde groep te kunnen vormen, verenigbaar is met de in de artikelen 49 en 54 VWEU neergelegde vrijheid van vestiging. De verwijzende rechter vraagt zich af of de vrijheid van vestiging niet betekent dat de

wijziging van een reeds bestaande verticaal fiscaal geïntegreerde groep door toevoeging van zusterondernemingen van de Luxemburgse topholding moet worden aanvaard en dat deze fiscaal geïntegreerde groep wordt geacht te blijven bestaan zolang dezelfde vennootschap de rol van consoliderende onderneming vervult, waarbij de vraag of deze vennootschap door de toevoeging van de zusterondernemingen de rol van consoliderende moedermaatschappij inruilt voor die van consoliderende nationale dochteronderneming, niet van belang is zolang zij de consoliderende onderneming blijft op wier niveau alle resultaten van de fiscaal geïntegreerde groep worden geconsolideerd.

*C. Derde prejudiciële vraag*

- 30 Indien het antwoord op de eerste twee vragen bevestigend luidt, dient de Cour administrative volle werking te geven aan het recht dat door het Hof van Justitie op grond van de artikelen 49 en 54 VWEU aan appellanten is toegekend om tot de reeds bestaande fiscaal geïntegreerde groep toe te treden, door de materiële voorwaarden van de met het Unierecht strijdige wettelijke regeling buiten toepassing te laten.
- 31 Dat neemt niet weg dat appellanten de procedurele voorwaarden en voorschriften moeten blijven eerbiedigen en in het bijzonder de wettelijke termijn op grond waarvan het verzoek moet worden ingediend vóór het verstrijken van het lopende boekjaar. Wat betreft het boekjaar 2014, hebben appellanten deze termijn gerespecteerd door hun verzoek van 8 december 2014 vóór het einde van dat boekjaar in te dienen, te weten op 22 december 2014. Wat betreft het boekjaar 2013, deelt de Cour administrative de vaststelling van het Tribunal administratif dat de belastingadministratie het desbetreffende verzoek buiten termijn heeft ontvangen. Het verzoek is namelijk op 22 december 2014 ingediend, terwijl de administratie het vóór het einde van boekjaar 2013 had moeten ontvangen.
- 32 De Cour administrative brengt de fundamentele beginselen in herinnering die het Hof van Justitie heeft geformuleerd ter zake van de terugbetaling van belastingen die in een lidstaat in strijd met het gemeenschapsrecht zijn geïnd, met name in zijn arrest van 8 maart 2001, *Metallgesellschaft e.a.* (C-397/98 en C-410/98, EU:C:2001:134). Zij merkt echter op dat deze rechtspraak van het Hof van Justitie betrekking heeft op vragen over vorderingen van belastingplichtigen tot teruggaaf van reeds vastgestelde en betaalde belastingen waarvan de heffing later evenwel onverenigbaar met het Unierecht werd bevonden.
- 33 Appellanten betogen niettemin terecht dat een schending van het Unierecht zelfs in een aan de teruggaaf van onrechtmatig geïnde belastingen voorafgaand stadium kan worden verholpen door in een vroeger stadium de toepassing van een fiscale regeling toe te staan die aanvankelijk in strijd met het Unierecht een beperktere reikwijdte had, en dat een dergelijke oplossing gemakkelijk kan worden uitgevoerd en derhalve het meest doeltreffend is om de onwettige gevolgen van een schending van het Unierecht ongedaan te maken.



## V. Prejudiciële vragen

34 De Cour administrative legt derhalve aan het Hof van Justitie de volgende drie vragen voor:

1. Moeten de artikelen 49 en 54 VWEU aldus worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen een wettelijke regeling van een lidstaat betreffende een fiscale-integratieregeling, die enerzijds consolidatie van de resultaten van de ondernemingen van eenzelfde groep toestaat en uitsluitend een verticale fiscale integratie van een ingezeten moedermaatschappij of een binnenlandse vaste inrichting van een niet-ingezeten moedermaatschappij met haar ingezeten dochterondernemingen toelaat, en die, anderzijds, zich op dezelfde wijze verzet tegen de zuiver horizontale fiscale integratie van uitsluitend dochterondernemingen van zowel een niet-ingezeten moedermaatschappij die niet over een binnenlandse vaste inrichting beschikt als een al dan niet ingezeten moedermaatschappij die wel over een binnenlandse vaste inrichting beschikt?

2. Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord, moeten de artikelen 49 en 54 VWEU dan aldus worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen dezelfde wettelijke regeling van een lidstaat met betrekking tot een fiscale-integratieregeling en, meer bepaald, tegen de uit deze wettelijke regeling voortvloeiende strikte scheiding tussen een verticale (tussen een topholding en haar directe of indirecte dochterondernemingen) en een horizontale integratieregeling (tussen twee of meer ingezeten dochterondernemingen van een topholding die buiten de fiscale integratie blijft) en tegen de daaruit voortvloeiende verplichting, de reeds bestaande verticale fiscale integratie te beëindigen alvorens een horizontaal fiscaal geïntegreerde groep te kunnen vormen, in het geval

- dat eerder een verticale fiscale integratie van een op nationaal niveau consoliderende en in de betrokken lidstaat ingezeten topholding (die tegelijkertijd de tussengestelde dochteronderneming ten opzichte van de in een andere lidstaat ingezeten uiteindelijke moedermaatschappij vormt) met de ingezeten dochterondernemingen van de topholding was ingevoerd, omdat volgens de wetgeving van de betrokken lidstaat alleen voor verticale fiscale integratie toepassing van de regeling kan worden toegestaan, niettegenstaande de uiteindelijke moedermaatschappij een ingezetene van een andere lidstaat is,
- dat zustervennootschappen van de consoliderende topholding van de betrokken lidstaat (en dus ook dochterondernemingen van de in een andere lidstaat ingezeten uiteindelijke moedermaatschappij) toegang tot de bestaande fiscale integratie wordt ontzegd vanwege de onverenigbaarheid tussen de verticale en de horizontale fiscale-integratieregeling, en
- dat de opnemings van die zusterondernemingen in de kring waarover de consolidatie van de resultaten van de ondernemingen van de groep zich uitstrekt, tot de opheffing van de reeds bestaande verticale fiscale integratie –

met de daaraan verbonden negatieve fiscale gevolgen wegens niet-inachtneming van de door de nationale wettelijke regeling voorgeschreven minimumduur gedurende welke de integratie moet bestaan – en de invoering van een nieuwe horizontale fiscale integratie leidt, zelfs al blijft de ingezeten consoliderende onderneming (op wier niveau de resultaten van de fiscaal geïntegreerde ondernemingen worden geconsolideerd) dezelfde?

3. Indien ook de tweede vraag bevestigend wordt beantwoord, moeten de artikelen 49 en 54 VWEU – tezamen het beginsel van de nuttige werking van het Unierecht – dan aldus worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen dezelfde wettelijke regeling van een lidstaat betreffende een fiscale-integratieregeling en, meer in het bijzonder, tegen de toepassing van een termijn op grond waarvan een verzoek om te worden toegelaten tot de fiscale-integratieregeling verplicht bij de bevoegde autoriteit moet worden ingediend vóór het einde van het eerste boekjaar ten aanzien waarvan om toepassing van deze regeling wordt verzocht, in het geval

- dat uit het bevestigende antwoord op de eerste twee vragen volgt dat de wijze waarop deze wettelijke regeling een horizontale fiscale integratie van uitsluitend de dochterondernemingen van eenzelfde moedermaatschappij en de wijziging van een bestaande verticaal fiscaal geïntegreerde groep door de opnemings van zusterondernemingen van de consoliderende onderneming uitsloot, onverenigbaar is met de vrijheid van vestiging,
- dat in de bestuurlijke praktijk en de nationale rechtspraak van de betrokken lidstaat, vóór de publicatie van het arrest van het [Hof van Justitie van de Europese Unie] van 12 juni 2014 (gevoegde zaken C-39/13, C-40/13 en C-41/13), werd aangenomen dat die wettelijke regeling rechtsgeldig was,
- dat verschillende ondernemingen na de publicatie van het arrest van 12 juni 2014 en nog vóór het einde van 2014 een verzoek hebben ingediend om zich te mogen voegen bij een bestaande fiscaal geïntegreerde groep, waarbij zij onder verwijzing naar het arrest van 12 juni 2014 aanvoerden dat een horizontale fiscale integratie met de consoliderende onderneming van de bestaande groep is toegestaan, en
- dat dit verzoek niet alleen betrekking heeft op het boekjaar 2014, dat op het tijdstip van indiening van het verzoek nog liep, maar ook op het vorige boekjaar 2013, met ingang waarvan de betrokken vennootschappen voldeden aan alle met het Unierecht verenigbare materiële voorwaarden voor toelating tot de fiscale-integratieregeling?